

مجنپ لصف رد فل تخم ینابم ؛حیجارت و لداعت مزاوول و راثآ

- یراصنا خیش هاگدی
- یراصنا خیش درکیور مزاوول (فلا)
- یعمج درکیور مزاوول (ب)

ی راصنا خیش هاگدی

کبس خیش. میهد رارق یزیچ هچ رب ار لصا و یلوصا ثحب دنور هک تسنا نیا، تسنا مهم ام یارب هچ نآ
؟دننکیم هدایپ تروص هچ هب ار یلوصا ثحب

دننکیم:

تسنا یو دب ضراعت؛ تسنا یو دب ضراعت هک یفرع عمج

یغربت عمج. دوریم رانک عمجل هدعاق ال او، دشاب دوجوم عمج رد یفرع «نکما» دیاب، دش ضراعت رگا
«نکما امهم عمجل» هدعاق در رب ار لصا سپ. تسنا یفرع مه «نکما» زا روظنم، تسنا مارج و عونمم
دوبن ضراعت ال صا هک میدرک انعم یفرع مه ار «نکما امهم»، میتشاذگ

عمج تمرح: ضراعت

الصا هک دشاب هتشداد یفرع عمج رگا اریز، مینک عمج هک تسنا مارج، ضراعت ققحت ضرر اب سپ
خیش فرح یانبم. [1] تسنا عمج تمرح، هدعاق دوبن یفرع عمج ینعی، دش ضراعت رگا. تسنا یو دب ضراعت
تسنا نیا لوصا رد.

دننکیم ۲۳ هجفص رد خیش:

هلوقب لمعلال ناکما مدعب ناسلل لهأ و فرعلال مکح یفککش ال و
[2] «عاملعلال مرکت ال» و «عاملعلال مرکأ».

ال» و «عاملعلال مرکأ» هدمآ تیاور ود رگا سپ. دننکیم مکح لمعل ناکما مدعب ناسلل لهأ مه و فرع مه
دیوگیم و دیرادن لوبق انعم نیا هب ار «نکما امهم عمجل» هدعاق هک خیش یامش، «عاملعلال مرکت
عمجل» هدعاق؟ هن ای تسنه ناکما: دیوگیم، «مرکتال» و «مرکا» لاثم ود نیا رد، تسنا یفرع ناکما
زا دماین یتقو. دیآیمن؟ دیآیمن ای دیآیم اجنیا رد، دیراد لوبق امش هک ییانعم نآ هب «نکما امهم
؟تسنا زیاج ای؟ تسنا مارج ود نیا نیا ب ندرک عمج ای؟ هک مسرپیم دهتجم و یلوصا ناوئع هب امش

عمج ای، تسنا خیش سالک یانبم هک یلک یاربک نآ قبط. یورغص و یدروم مکح؟ دنهدیم یباوج هچ
هب «یلوا» منک عمج دیاب رگا، دشاب هینییعت تیولوا دش رارق نوچ؟ تسنا مارج ای تسنا زیاج ندرک
تسنا بوج و یانعم.

بخ. مورب تاجیجرت لابندهب دیاب و دوشیم مارج، دشابن زیاج ندرک عمج مه رگا دش هینییعت یتقو
؟هن ای مورب عمج لابندهب هک تسنا زیاج ال

عمج نیا هک داد حیضوت ای درک یراک ینعی- داد مارجنا ار عمج نیا یسک رگا، تسنا یو دب ضراعت
هچ اجنیا رد خیش. تسنا دب دننکیم هضرع فرع و خیش هب مه ادعب - داتفا قافتا
یداد مارجنا یراک دیوگیم خیش؟ دننکیم

یم روطچ ؟هن ای دنریذپی می خیش ای آ، درک عمج صخش نآ هکنیا زا دعب اما. دندادن هزاجا هک لوا ینعی
درادن یرفرع ناکما دنتفگ ادتبا هکیلاح رد دنریذپ.

داتسا هاگدی

تسا نیام فرح ساسا

رگا اما، تسا یوذب ضراعت هک دش یراج یرفرع عمج رگا میوگب و مینک ضوع ار نایب نیام رگا ام
، میراد هدعاق زونه، دوشب ضراعت

عمج زاوج :ضراعت

زاجم عمج هک تسا نیام رب لصا مه زاب هدش ضراعت هک نیام اب هک هداد هزاجا ام هب عراش زونه ینعی
، تسا زاجم مدرک ضرع هک یبیترت نآ اب هکلب -دشاب بجاو هکنیا هن- تسا

و یوتفلا ماقم یف مرچی لب، بجی ال هنم اریثک و، اعرش بجی عمجل نام اریثک^[1] رهطف
(235: ص، یرئاحل دئاول) **لمعل**

و «عاملعل مرکت ال» و «عاملعل مرکأ» نام لک رودصب ملعل اذی: الثم، نیرهوظلانی ب عقی ضراعتلاف
ةلاصأف، امهدحأ نام رهاظل فالخ ةدارب الامجل ملعی «ةرذعل عیبب سبب ال» و «تحس ةرذعل نامث»
، نیرهوظلانی ال کب دبعتل ناکم! مدعل، رخآل یف رهوظلانی ةلاصأ ضراعت امهنم لک یف رهوظلانی
، لمجمل مکح یف ناریرصیف

ام یلع رخآ عیش یلع رخآل و، عیش یلع امهدحأ لمحب امهنی عمجل و لیوأتل زوجی ال و
ةجراخ ةنیرق و رهوظ نام هنیعت یف دب ال و، مولعم ریغ دارمل ناف، هرس سدق خیشل رهاظ وه
نکمأ امهم عمجل» نام فورعلم مالکله اذه و. هلال یلع ةارتفا هناف، اندن نام هنیعت نکمی ال و
یف امک -یغروتلانی و یغرتل عمجل هنم دارمل ناک ول هل ینعم ال لیکش مالک «حرطل نام یلوأ
اندن نام هلیوأت و، عیش یلع عراشل مالک لمح و، ةیفرع ةنیرق ال ب عمجل لب -ریباعتل ضعب
(۳۴۲-۳۴۱ ص؛ ج ۴؛ لوصأل یف ةیادهل). عرول فالخ یلع

رطن یف ادع ثیحب اناک ناف صیخرت و یهن و صیخرت و رمأ و دیقم و قلطم و صاخ و ماع درو اذی لصف
نأ و هاوس ام ماعل نام دارمل نام یلع ةنیرق فرعل رطن یف صاخل ناک لب نیضراعتم ریغ فرعل
لمع و امهنی ب عمج صیخرتل لیفانم ال ریغل احجل رملاب دارمل نام و دیقمل وه قلطم لاب دارمل
دیقتل نع ایبأ قلطم ال و صیصختل نع ایبأ ماعل ناک نأب کلذک انوک ی مل اذی امهیلکب
انل زوجی ال رخآل ةنیرق امهدحأ مه رطن یف نک ی مل و نیضراعتم نام فرعل رطن یف ادع ثیحب
لامعأ نام انل دب ال لب امهیلک یف و امهدحأ یف انیأرب و انسحب لیوأتل باکترا
ةلدال عیمج اذک و امهنی ریختی و اناطقاستی و ناضراعتی ال و تناک ول ةتباتل احجرمل
دعاس اذی حصی امنأ حرطل نام یلوأ نکمأ امهم عمجل نام نم کعمس عرق امف ضراعت اهنی تناک یتل
نیضراعتم نام قدص دعب نیضراعتم لل ةصوصنم مالکحأل هیلل بترتی ال و عمجل اذهب فرعل
(۱۳۱-۱۳۰ ص؛ لوصأل ةصالخ) (ةبذه لوصأ) ملال هلل و امهیلل

نام هنأل کلذ و، رخآ نام هل فلخم و، هجو نام لصلل قفاوم ةدعاقل یف روکذمل عمجل نام یفخی ال
عنامل مدع یلع ءانب ربخ لک ةیجج یلع لد ام مومع وه و، لصلل قفاوم نیربخل دنسب ذخال ثیح

افرع يفانتلا نم امهجارخإ نكمأ اذا وأ ،اقلطم ضراعتلا ةروصل هلومش نم

فالخ هنأل هل فللخمف ،عمجلاب لئاقلا دارم وه امك **يليوأتل ينعملاب ذخال** ثيح نم امأ و
يوعدف ،**لقن وأ لقع وأ فرع نم دهاشب ال كلد زوجي ال** و ،امهدحأ وأ امهنم لك رهاظ ىضتقم
،فقتلا و طقاستلا نضراعتملا يف لصلأل نأل ؛قلطم لوقب لصلأل و ةدعاقلا فالخ ىلع هنوك
(١٢٧ص ؛ ضراعتلا) .مالكلا ةمتت يتأيس و تفرع ام قحلا و ،اهلحم ريغ يف

عمجلال نأل ال ،امهليلكب لمعلا و عمجلال بوجو وه «حرطلا نم ىلوا» هلوق نم دارملا نوكتي نأ و دب الف
وأ امهليوأتب امهدحأ وأ امهليلك رهاظ نع ديلا عفر و **عمجلال قلطم** دارملا ناك نإ امأ و .لصفأ و نسحأ
سئل و ،روهظلا ةلاصأب لمعلا كرت نم هيف ام ؛**زوجي ال** لب ،ىلوا هنوكل هجو الف امهدحأ ليوأتب
(٧٢٦ص ؛ ج٢ ؛ (ديدج عبط) لوصأل يهت نم) .الوأ امهدحأ رودصب ذخال كرت نم ىلوا اهب ذخال كرت

٢٣ ص ،٤ ج ،لوصال دئarf [2]

خیش درکی ور مزاوول (فلای راصنا

مامت رگی د، دش ضراعت خیش یان بم رب یتقو. تسای دایز یلیخ راک توافت؟ تسیچ فرح نیای همزال، ینامز کی رد ای آمینی بب ات مینک ربص الاح. میری گب ار ضراعت تم تیاور ود نآ را یکی دیاب و دش و تسای بوخ عمج نیای، هلب دیوگب و ددنسپب ار نآ خیش لثم و دیایم یبلطم، یسک نهذب عمج میتسین زاجم. تسای هتسب هار هک تسای نیای رب لصا اما، چیه ضرف نیای بخ، تسای فرع، تسای نیای رب لصا، تسای مارح، مینک.

عمج. تسین هتسب هار و دراد دوجو رکف لاجم زونه دش ضراعت یتقو هک تسای نیای ام فرح همزال اما، میراد یعرش لاجم ندرک رکف یارب هک انعم نیای هب. ماهدرکن باجای ار نآ رسع رطاخ هب ولو تسای زیاج، تسای مارح یعربت عمج. تسای مارح نترفر عمج لابندهب، دوبن یفرع عمج نوچ هکنیای هن.

یتیبرت تیعدار هک میزیرب یاهنوگه ب ار هدعاق لوصا سالک رد ینعی. درک توافت ردقچ دینی بب و درک عمج یسک ادعب هکنیای اما. تسای مارح؛ نکن رکف رگی دشن عمج رگا دیوگی، دشاب هتشاد هک نیای اب دنکیم توافت ردقچ نیای، تسای عونمم یعربت عمج. تسای یرگی فرح، تسای تسرد میدی ار عمج نآ ماع فرع هک تسای نیای هب عمج نآ یاضما یلو دینکب عمج اما. تسای زاجم عمج میوگب. دراد توافت یلیخ؟ درادن یتوافت مه اب قیروط و نیای. هن ای دریذپی.

عمج زارحاً ترورض.۱

ات تسه یعمج هک مینکب زارحاً دیاب هک تسای نیای خیش هار؟ تسیچ رد و نآ یلصا توافت، میریذپب.

عمج هوجو رکذ تمرح.۲

خر ضراعت هلدا نیب اچک ره دوخ هقف باتک رد، دندرک در هلدا اب ار هدعاق نیای هک یراصنا خیش دوخ دنیامرفیم و دنوشیم ضرعتم نآ هب، دشاب هدرک عمج ود نآ نیب لاس رازه زا دعب یه یقف رگا، دهیم

ءاهقف هک یتایاور بخ، دینادیم یفرع عمج یارب طقف ار نکما امه هک خیش یامش. [1] عمج ی دقو» عمج یارب هک مه یسک ره. «یفرع لاجم لاجم ال» سپ، دندیدیم ضراعت اهنآ نیب لاس رازه فرع و عمج و تسای بجاو یفرع عمج اریز. دهیم ماجنا یمارح راک امش رظن هب، دنکب شالت اهنآ نیب ندرک؟ دیروآیم ار نآ دوخ یه یقف باتک رد اچ، هدرک یمارح راک وا رگا بخ. تسای مارح یفرع ریغ

رازه ءاهقف، تسای هدرکن عمج اچنیای رد هک فرع بخ؛ تسای فرع عمج یانعم هب «نکما» دیوگی یامش نینچ رد، تسای هدرک عمج ود نآ نیب یه یقف نالاف لاس رازه زا دعب، دندیدیم ضراعت ود نآ نیب لاس و تسای فرع عمج، تسای بجاو عمج زا هک هچ نآ نوچ، دیوگب ار وا عمج هک تسای مارح امش یارب یدروم ای ار نآ و دینکیم لقن ار نآ المع خیش دوخ هکیلاح رد. تسای فرع ریغ عمج، تسای مارح هک هچ نآ

هک یه قف نیا دنیوگیمن. دندنادیمن مارج ار وا راک هک دوشیم مولعم، دندنکیم در ای دندنکیم لوبق هریس، تسار تالاب هکلپ، تساهدش بکترم ارمارج راک دندنکیم عمج ود نآ نیب و هدی شک تمحز دندنکیم شالت اه یدعب، دندیمن ضراعت تایاور نیب یتقو هک هدوب نیا هقف خیرات رد اهقف دندنکب عمج ود نآ نیب.

ه ی ق ف ی ص خ ش ن ا ن ی م ط ا ر ا ب ت ع ا م د ع ۳.

یکی هب، یرگید وحن هب ای شدوخ تیوربخ اب یصخش نانیمطا هب، تسادهتجم نوچ یتفم دوخ رگا عمج طقف، هنیرق نودب «نکما امهم عمجل» دیوگیم هک ییلوصا یانبم ربانب، دیسراه عمج نیا زانسانسا و عمج، راهطتسا هک ارچ- درادن هدیاف انبم نیا یورمه یتفم یصخش نانیمطا و تسایفرع-دشاب دنتسم آفرع یلوم مالک روهظ هب دیاب هکلپ؛ دشاب وا دوخ سدح هب دنتسم دیابن عراش هب یفرع عمج. درادن هدیاف، دوش نئمطم مه درف دوخ رگا یتح و دوریم رانک عمج هس نآ انبم نیا یور؟! دوش نئمطم هک تساهراکچ وا دوخ، تساریحتم فرع و تسین

یسررب دروم دعب لصف رد اه نآ اب هقف یاضف رد خیش بانج لماعت تیفیک و ضراعت دراوم [1]
تساهتفرگ رارق.

تجج، رگید عمج نی و .تسا نی مالک نی زا عراش دوصقم .تسا دومرف ار نآ عراش هک میوگب
[2]تسین.

نی شحاب تسد زا هناهب نتفرگ ۳.

یفرع عمج هک نک تباث دیوگب و دریگب ار ام یولج ات داد هناهب شحاب تسد دیابن لوا زا دینیبب
دیاب ام ینعی، تسا فرح یلیخ .تسا عونمم عمج هک تسا نی رب لصا لالو دوش زارح دیاب نی، تسا
مینیک زارح ار عمج تیفرع.

درادیهقف هرمت، دنکیم توافت ردق نی ینابم هک تسا رطاخ نی هب منکیم رارکت رابدنچ هکنیا
نم؟ ددرگیم رب یسک هچ هب نآ هنوئم دینیبب .تسین یفرع دیوگیم فرط دینیکیم عمج امش ات

،هقف ردخیش اچک ره .ماه دناوخ لوصا رد ار ناشیا فرح هک دریگب رطن رد [3]خیش مهفن درگاش ار
،تسین یفرع عمج نی خیش بانج هک میوگب خیش درگاش نم رگا، دننکیم یعمج تراوط و بساکم
ناشیا اریز .تسا خیش هدهع رب؟ تسیک هدهع رب، تسین ای تسه یفرع هکنیا تابثا هنوئم
،تسا عونمم عمج دنیوگیم.

وت؟ تسیک هدهع رب نآ هنوئم .دینک ذاختا لوصا رد میوگیم نم هک ار یئانبم نآ هکنیا فالخ هب
تابثا ار دوخ یاغدم دیاب، تسا یبیرغ و بیجع عمج هکنیا رطاخ هب یریگب ار نآ یولج یه اوخیم هک
ار هنوئم دیابن نم اذل، تسا هدوب عمج زواج رب مه لصا و، تسا یفرع نی هک میوگیم مراد نم .ینک
فرعلا، تسا عمج مه نی و هدش هتفریذپ هدعاق ناوئع هب «یلوا نکما امهم عمجلا». منک تابثا
راک هب هنوئم، تیفرع تابثا یارب دیابن نم، دمهفیم .نک هضرع مه فرع هب ورب؛ «کبابب
هتسب هار میوگب و مدنربب ار هدعاق لوا زا هک انبم نآ فالخ هب .دوشیم رتتحرار یلیخ نی .مروایب
انبم نی یور اذل .دنکیم لوبق نم زا عراش تروصننارد و منک تیفرع زارح دیاب ادتبا دیاب، تسا
،درادن هدیاف، دنا هدرک حرطم شحب نی رد هک یاهانگ هس یاهعمج زا مادکچیه

یعربت عمج یصخش تیجج ۴.

،دیسر نانیمطا هب دهاش الب یاه عمج نی هب تبسن شدوخ یصخش تیوربخ اب یه یقف کی ی تقو
یانبم یور .تسا یمهم رایسب بللطم اهنیا .دراد هدیاف یلیخ .دهد اوتف هک تسا زیاج وا یارب
مراد یا هیبل دهوش مدوخ تیوربخ اب اما؛ مرادن فرع هب زاربا لباق دهاش نم دیوگیم هیقف، یلوصا
،منک لقتنم نارگید هب بوخ ار نآ مناوتن مه زاب دیاش، دنیایب نم سرد هب مه هام شش رگا هک
،م.تسه نئمطم مدوخ یلو

هیقف نانیمطا

فرع رطن هب هک یعمج نیمه هک دهمی هزاجا هیقف هب، یلوصا یانبم نی یور هک منکیم ضرع
نآ قبط رب دناوتیم، دراد دهاش وادوخ تیوربخ دزن اما، درادن یدهاش چیه فرع رطن هب و تسا یعربت
،دهد اوتف.

کی هب تیاور ود نیب شتیوربخ رطاخ هب نآلا و تسا هدرک راک هقف رد لاس داتشه یسک آلثم
ار عمج نی اچک زا ناشیا هک دیوگیم، دننکیم هضرع ار عمج هک مه یسک ره هب .دنکیم عمج یوحن
؟تسا هداد ماچنا

لاله تیور

هډنر لئاسم نیا دوشیم رطف دیعس دیع یتقو لاس دنچ نیا یلو مدرک ضرع رابدنچ هک روط نامه هب یالتبّا لحم هک یثحب .تسا یمهم بلطم نیا.ما هتفگ راب دنچ هک ار لاله تیور ثحب ،دوشیم نم .تسا فلتخم ناهذا عومجم .تسا یباسح ضراعت دراوم زا .تسا ضراعت دراوم زا یکی ،دراد یمهم نیا عجم مه اب یتخیر کی رد نیموصعم شیامرف ینعی ،تسین یضراعت مدیدی ،مدرکی مهگن هک دنچ اذل .دنتسه ضراعتم اهنیا هک دنا هتفگ مه روهشم و دناهدیوک ار ضراعت خیم اما .دوشیم .تسا هتفر رانک تایاور نیا ،رگیدیچی مه اّدعب .دناهدرک حرط ار یباسح هحیحص تایاور

هقی رط لال تخا

عم هک تسا بجعت مولعلل رحب دیس زا هک دنیوگیم رهاوج بحاص اجنیمه رد مدرک ضرع دیش رد «هتقیرط هماقتسا عم» هک دننادیم ،دنداد سنا رهاوج اب هک ییاه نآ .»[6]**هتقیرط هماقتسا** .تسا انعم هچ هب ناشیا نایب

لال تخا نم کلذو» دنیوگیم و دنتفایم رد ،درب ار اهنآ مسا دوشیمن هک یناسک اب یهگ رهاوج بحاص و دنتفایم رد اهنآ اب ناشیا .دینیبب ناتدوخ ،مرب یمن مسا نم !دنا یناگرزب .»[7]**هقی رط لال** هک اجنیا رد ناشیا ،تسا یگرزب فرح یلیخ «هتقیرط لال تخا نم» .»هتقیرط لال تخا نم» دنیوگیم لبقلاله یؤر» تایاور نیا هب دیس ،تسا بجعت یلیخ دنیوگیم ،دندیسر مولعللرحب دیس هب تایاور نیا هب ارچ ،دراد قیرط تماقتسا هکنیا اب .»هتقیرط هماقتسا عم» ،هدرک لمع «[8]**لاوژلا** نآ یاجک .دنا ضراعم اهنیا دنیوگیم هک هدش روهشم مهف مولطم ،هحیحص تایاور !؟تسا هدرک لمع !؟تسا ضراعم

یارب و منکیم عمج ار هندیوگ دارم نم تفگ و دنتسین ضراعم اهنیا هک دش نئمطم یسک رگا لاح .دنتسین ضراعم اهنیا اذل .میوگیم نارگیدی

ضرع هک ،میسرب یتاکن هب تسا نکمم اّدعب الاح هتبالا .دنداد ار اهتوافت نیا انبم ود نیا دوشیم صخشم رتشیب راک توافت دنکیم تفرشیپ ثحب یتقو ،بخ هک ؛ماهدرکن

هک تسا نیا رس تبحص ،میریگب داریا خیش هب میهواوخب هک تسین نیا رب مه ام یناب هتبالا دوصقم میوگب هکنیا اّلاو دشاب هتشاد یرتهب دیاوف ام یارب اّدعب ات میربب ولج روطهچ ار لوصا دوصقم رگا ،اهتنم ؛درادن مه یلکشیم چیه و تسا ام رس یالاب وا فرح و خیش دوصقم ،هدوب نیا خیش هک دوش یقلت وحن نیا هب خیش ترابع هک دشاب رارق رگا اما ؛بوخ رایسب ،هدوب نیا ریغ خیش رگا .تسین یفرع امش عمج نیا هک میوگب ناشیا هب رّرکم هقف رد خیش مهفن درگاش نم لثم و دیدرک یّقلت دب دیوگیم امش .میریگب ار نآ یولج دیاب بخ ،تسا نیا خیش مالک زا ام یقلت زا ام روصت رگا .میریگب ار طلغ رّوصت یولج اّلعف ام ،بخ رایسب ،تسا هدوبن نیا خیش روظنم روصت ،دشاب تیعونمم رب لصا هک روصت نیا هک دوش صخشم دیاب ،تسا طلغ خیش شیامرف عمج فرع دوخ هک ییاج طقف ینعی «نکما امهم عمجلا» دناهتفگ هکنیا نینچمه و ؛تسین تسرد لصا اجنیا رد دیتفگ هک ار دنکیم عمج فرع دوخ هک ییاج دوش هتفگ ناشیا هب رگا و ،دنکیم ،تسین تسرد رّوصت نیا ،بخ .تسین یضراعت اّلصا عقاو رد ،هلب دیوگیم ناشیا ،تسین رّیحت ،دنکیم قرف اهنهذ ،دیآیم دوز فرع یارب رّیحت ،تسه ضراعت هکلب ،درک راتفر لکش نیا هب دیابن ،تسا مولعم اهنیا ،دوشیم یفخم نئارق و بللطم ،دراد یوق و فیعض اهنهذ

هديرمش تابرقال برقزا بيذهت لثم يباتك شراگن ،بيذهت ي همدم رد هك تسايلاح رد نيا [1]
:تسا هتش

و قحلا دقتعي ناك يولعلال ينوراهال نيسحلل ابأ نأ ركذي هللا هديأ هللا دبعا ابأ انخيشتع مس
هريغب ناد و بهذمال كرت و ثيداحال فالتخا يف رمالا هيلع سبتلا امل اهنع عجر فامالاب نيدي
بهذمال دقتعا و هريصب ريغ يلع هيف لخد هئا يلع لدي اذه و اهيف يناعمال هوجو هل نيبت يمل امل
اذا هئا ركذ و لوصالال نم دلدالاب تبت ام كرت بجوي ال عورفال يف فالتخال نال ديلقتلا هه نم
ةفلتخملا رابخالال ليوات يلع يوتحي باتك حرشب لاغتशल اف ةلمجل اذه يلع رمالا ناك
هللا يلا تابرقال برقأ نم و نيديلا يف تامهملا مطعا نم ةيفانتملا ثيداحالال و
قيقتحت) ماكحالال بيذهت) ملعلال يف ضيرلا و يديت بملل عفنلا ةرثك نم هيف امل يلاعت
(۳-۲ ص ؛ ج ؛ (ناسرخ

تسا هديرك ارب باتك شراگن هبلالطم ناشيا زا هك يرصاعم و تسود تساوخر دهب خساپ رد دوخ هاگ نأ
ةرثك و نيديلا يف ةعفنملا مطع نم هيف تيأر امل باتكلا اذه لمع يلا تدصقف:دن يامرف يم
بيذهت) يلاعت هللا هديأ قيديصلال اذه قح ءاضق بوجو نم هيلل مضنا ام عم **ةعيرشلا يف ةدئافل**
(۴ ص ؛ ج ؛ (ناسرخ قيقتحت) ماكحالال

يارب ناشيا هك تساي نيا خيش لمع دروم رد يراصنا خيش و ينابهب ديو لاثما يناگرزب هيحوت
:هعيشلا نم ناك نم ضعب دادترا زاتسا ترابع نأ و تساهتشاد رذع هيور نيا

نم ناك نم ضعب دادترا وه و ،هب رذتعا رذعل هثدحا هئا ال ،كلذ ثدحا نإ و هللا همحر «خيشلال» و
مزلي امنإ ضقانتلل نأب هدر فمالسلال مهيلع مهتاملك ني ب ضقانتلل نم معز ام هه نم ،**ةعيرشلا**
تبهذ و ،فانت امهريهاظ ني براص امل تيقيب ول نئارق ناك هئا لمتحي و ،هيحوتلا لمتحي مل اذا
عمج لك لعجي مل و ،نكمأ امهم دهوشللل نايئالال و ،عمجلال عرشف ،ثداوخل ببسب نئارقلال
سيل «اذك لمتحي» درجم و ،اذك لمتحي و اذك لمتحي :ابلال لوقي اذل و ،هل ابهذم هب يتفم هبكترا
همحر «خيشلال» يوتف نأ ضعب يعدا نإ و هاوتف هئا رهظي عضاوملا ضعب يف معن .لمأ ال ب يوتف
(۲۳۴ ص ؛ ةيرئاحال دئاولال) .رابخالال يباتك نم رهظي ال هللا

مولعم و ،«بيذهتلا» لوأ يف هب رذتعا رذعل هيلع هللا ةمحر خيشلال عمجلال ةقيرط كللس نم لوأ و
ةعيرشلا ماكحالال سيسيأت يف اردع ريصي ال هئا.

-هدامتعا ف ،حجرملا لباقم يف هيحوتلا بكتري مئالوا حجرملا يلع ينبي -اضيأ -خيشلال نأ عم
؛رهياظ اضيأ هتقيرط و «راضبتسالال» لوأ يف كلذب حرص و ،هيلع هلمع ءانب و حجرملا يلع -اضيأ
يلع هجوي و نالف هاور امأ و :لوقي و ضراعمالل يئأي مئ ةربتعملا تاحجرمالل اثيدح لعجي هئا
(۴۵۱ ص ؛ نتم ؛ ةيلوصلال لئاسرلا) .بلالغال يف هلغش اذه ،ةج هلجع ام يلا لعجري هجو

و هرخيشلال هب رذتعا رذعل هنسحب لوقلا دعب يلا لب هباتكرا يف ريص ال [يعربت عمجلالوال و
لضافلا هتقيرط نع لقن امك حجارلا يلع هلمع ءانب و يعربتلا عمجلال اذه يلع هئانب نال ظلا
اذه و هركذا م رخال يلا هيحوتلا بكتري مئالوا حجرملا يلع ينبي هرخيشلال نال لاق و اقباس روكدمل
دعاوقلا) يعربتلا باب نم هئا ظلا نكل و دبعتلا باب نم عيمللل هباتكرا نوكي نال لمتحي ناك نال و
(۳۷۸ ص ؛ ج ؛ ةعيرشلا

الماك بلطم ،در مدع ماقم رد عمج و اتفا ماقم رد عمج ني ب كيكتفت لصا هك تشاد هجوت دياب
،دنا هديرك ديكات نأ هب يناگرزب نيا هك تساي تسرد

يم و دننك يم هراشا هقف ياضف رد عمج دنلب هاگياج هب ءادتبا هيئرئاحال دئاولال رد ناشيا
:دن يامرف

مدع ىلع ىنب ول ثيحب، ؤلدال ني ب عمجلال نم لصح ةعّيشلا هقف نم اريثكّ نأ عم، اذه ؤتبلا ةعّيشلا هقف هقفلا نكي مل عمجلال.

دنداردپ ىم عمج هون ود كىكفت هب هاگ نآ

و، لمعلا و ىوتفلا ماقم يف مرحي لب، بجي ال هنم اريثك و، اعرض بجي عمجلال نم اريثكّ نأ رهظف «خيشل» هب رذتعا يّدل ردعلا ماقم يف هب سآب ال ناك نإ

(.ىلعات ؤلل دنع رذع و، ؤّيعرش ؤّجح ىلإ ةدنتسم ىوتفلا لعج و، نيماقملا ني ب قرفلا نم دب الف (٢٣٥: ص، ةيرئاحلا دئاوللا

دىامرف ىم ددعتم دراوم رد دوخ زىن ىراصنا خىش

(18٦: ص، ج1؛ (ىراصنال خيشلل) ةالصلا باتك) حرطال مدع و **عمجلال ماقم يف نسح** هدعب ىلع وه و بساكملا باتك) **عمجلال ماقم يف هب سآب ال** و، هفصن وأ رشعلا يواسن ةوسك ىلع لمح دقف لماحم ىلع هلمحب: هنع بجأ دقف، يئانثلا امأ و (٣٠٠: ص، ج5؛ (ةثيدحلا - ط، يراصنال خيشلل) يف للخال ماكحأ) ةميطعلا ةرهشلل اهتفلأخل، اهرهاو طب لمعلا زواج مدع دنع اه سآب ال ةديعب (٦٠: ص؛ ةالصلا

تسا ىلىلحت، تارضح تارابع نىب ضقانت عفر ماقم ردّاف رص خىش بانج ىعربت عمج لىلحت امأ، تىعقاو زا رود.

ىم شالت و منك عمج تاىاور نىب هك منك ىم شالت نم هك دنك ىم حىرصت دوخ، هفئاطلا خىش ثيداحال ضعب لىوأت نم تنكمت امهم و: مرواىب ثيداحا زا دهاش ما هدرک هك ىياه عمج يارب هك منك **هیلع ثيدحلا لوأتأ ام ىنعم يف يورأ نأ دهتجأ** و هادعتأ ال يئاف اهدانسا يف نعطأ نأ ريغ نم **و ايتفلا ىلع الاماع نوکأ ىتح** هاوحف وأ هحىرص نم امأ **ىنعملا لكلد نمضتي رخآ اثيدح** يرجأ و ثيداحالاب كسمتلاب سنؤي امم هنكل انيلع بجي ال امم اذه ناك نإ و **رثألاب لىوأتلا** (هيف رطن نمم دحأ ىلع هجولا سبتلي ال احاضي احصوأ و باتكلا رخآ ىلإ هذە يتداع ىلع (٣-٤: ص؛ ج1؛ (ناسرخ قيقحت) ماكحألاب بيذهت

امل باتكلا اذه لمع ىلإ تدصقف: دناد ىم تعىرش يارب همىطع عفانم ياراد ار دوخ فىلات همادا رد و ماكحألاب بيذهت) **ةعيرشلا يف ةدئافلا ةرثك و نيذلا يف ةعفنملا مطع** نم هيف تيأر (٤: ص؛ ج١؛ (ناسرخ قيقحت)

درد رب رد ىهقف همىطع هئاف، لمحم كى نداد ناشن و رابخا ضقانت عفر يارب شالت اىآ

هب. دوش ىم هتفرگ ىعربت عمج رب هك ىتالاكشا زا ىراىسب رب تسا ىخساپ ناىب نىا [2] هس، دندريگ ىم عمجلال هدعاق رب ىناهبهب دىحو موحرم هك ىا هناگ ٥ تالاكشا هلمج زا هنومن ناوئع: دراد صاصتخا هلئسم نىمه هب دروم

نم مالسلا مهيلع مهنع درو ام ىلإ افاضم؟ هلعلف زوجملا ام و، نيخمثلاب لوق لىوأتلا نإ: ةيئانثلا ملعي ال امب لوقلا نع يهنلا

رابخألا و تاىآلا يف درو هنأ عم، عمجلال ىضتقمب ىتفي فيكهناف، ىوتفلا بسحب: ةثلاثلا ةلماكل تاديدهتلا و ةغلابل تافيوختلا رثك دق و، عراشلا نم تبت ام ريغب ىوتفلا نم عنملا ىلع ىنعملا اذه ىلع

لماعی و تادابعلال بكتري رذع یأب و ؟عمجلال یضتقم راتخي فيكه نإف ،لمعلال بسحب :ةعبارلا ؛ ةیلوصلال لئاسرلا .)كلذ ریغ یلإ .. ؟لتقي و برضي و لاومأل ذخأي و جورفلا حكني و تالماعملال (٤٥٢ص ؛ نتم

و یهقف میقتسم ی هدافتسا لابند هب اه عمج نی رد ام .تسا هدمآ نتم رد هک تسا نامه خساپ زا رظنلای ضغ عم تسا یعمج نی نچ زواج ای تمرح دروم رد نخس.میئتسین عراش هب یمکح دانسا .تیجح ی هلئسم

زا دعب ،هفیرشلال دعاوقلال باتک بحاص (١٢٨٠ یافوتم و یراصنا خیش رصاعم یاملع زا)یقْلَپاج موحرم :دیامرف یم یعربت عمج دروم رد یطرش و یدبعت ،یعربت مسق هس هب هلدا نیب عمج میسقت

هیلل حوچرملال عجر ی نکل و حجارلا یلع لمعلال نا ینعمب یعربت اما ماسقا ةثلث یلع عمجلال نا ملعلا ینعمب یدبعت وادرلا یلع ءارتجالال مدعل هنسجل لب بجاو و مزال عاجرالال اذه نا باب نم ال لجال عمجلال سیل و هب الومعم عمجلال لصاح نکی مل نا و ةلقتسملا تابجاوالا نم بجاو عمجلال اذه نا ریض ال لوالا و هب ینعم عمجلال لصاح لعجی و لمعلال لجال عمجلال کلذ نا ینعمب یطرش و لمعلال اذه یلع هؤانب نا طلال و هرخیشلال هب رذتعا رذعل هنسحب لوقلال دعبی ال لب هباکترا یف نا لاق و اقباس روکذملال لضافلال هتقی رط نع لقن امک حجارلا یلع هلمع ءانب نا و یعربتلال عمجلال نا لمتح ی ناک نا و اذه و هرکذ ام رخا یلا هیجوتلال بکتري مث الو حجرملال یلع ینبی هرخیشلال یلع لیلد ال ةلمجلالاب و عربتلال باب نم هنا طلال نکل و دبعتلال باب نم عیملجلال هباکترا نوکی (٣٧٨ص ؛ ٢ج ؛ ةفییرشلال دعاوقلال)ةیطرشلال لجال ال و دبعتلال باب نم ال عمجلال موزل

تسا لقن رد تناماطف یارب افرض ،داتسا ینتورف و عضاوت زا یکاح تارابع نا یب [3]

سرد هسلج رد رضاح ناتسود زا یکی لاکشا [4]

دروم رد درسلا موحن مرتحم فلوم .دزی گرزب یاملع زا ینورزاک دمحم یلع دیس ازرم هللا تیآ [5] اب و نیرت لضاف و نیرتدنمشناد هلظ ماد ینورزاک دمحم یلع دیس یاقآ بانج:«دسیون یم ناشی زا لقن هب)»دوب دنمشناد و لداع یناگرزاب دمحم دیس موحرم شرذپ و دشاب یم دزی دارفا نیرت اوقت (تأیه تیاس)

:دنایامرف یم لاوزلا لبقل لاله هیورثحب رد [6]

هذه یلإ نوکرلا هناسل و هقفلال دعاوقب فراعلال هیقفلاب قیلي ال هنا هلك كلذ نم كل ناب دق و اُولْمُكْتَلِ» هلوقل كلذ عم ةقفاولملا و ،اهراتوت یعدا یتلل صوصنلا كلت نع ضارعالا و ،صوصنلا و ،صوصنلا ضعب هیلإ راشأ ام یلع تارامالا هذه وحن مایق عم اهنم نیثالثال ةدارا یلع ءانب «ةَّيْغُلا و یكحملال عامجال و لصألل و ،رخأ ضعب هیلإ راشأ امك «لَّيْلِلَا يَلَامَآيَّصِلَا اوُمَتَا» : یلعات هلوقل ذئنیح فالخلال رصحناف ... كلذ رابتعا نم تایرسانلا یف (هللا همحر) یضترملا نع امف ،اهریغ :خسنلا ضعب یف[فالخا هأشنم نا ال] ،نیرخأتملا یرخأتم نم ةعامج هیلإ لام معن ،تفرع نم یف ةمعالال ةریخ قافاتالاب ئارغ نم نکل ،ةقی رطلال [حیحصلا هنا رهاطلا و هقی رطلال لالخال 16ج ،مالسإللا عئارش حرش یف مالكلال رهواج)هقی رط ةماقتسا عم هحباصم یف هل یئابطابطلال (٣٧٣-٣٧٤ص)

٦٣ ص ، 32ج ،مالسإللا عئارش حرش یف مالكلال رهواج :هنومن ناوئع هب [7]

رد «دندرک ریبع ت هقیرط لالتخا هب ره اوج بحاص هک یدراوم» هحفص هب ىلىصفت هعجارم ىارب
دىىامرف هعجارم هىکدف تىاس.

لبق لالهلا اوأر اذإ :لاق ع هللا دب ع ي ب أ ن ع دامح ن ع ري مع ي ب أ ن با ن ع ه ي ب أ ن ع م ي هارب إ ن ب ي ل ع [8]
ط) (ي ف ا ك ل ا) .ةلبقتسملا هتليلل وهف لاوزلا دب هوأر اذإ و ةيضاملا هتليلل وهف لاوزلا
(٧٨ ص ؛ ٤ ج ؛)ةيمالسإلا

نسحلا ن ع تلصللا ن ب هللا دب بلاط ي ب أ ن ع رفعج ي ب أ ن ع هللا دب ن ب دعس -هاور يذلا و -[8]
لالهلا يئر اذإ ع هللا دب وبأ لاق الاق ري ك ب ن ب هللا دب ع و ةرارز ن ب دي بع ن ع لاضف ن ب ي ل ع ن ب
م اك ح أ ل ا بي ذه ت) .ناضمر رهش ن م مويلا كلذف لاوزلا دب يئر اذإ و لاوش ن م مويلا كلذف لاوزلا لب ق
(١٧٦ ص ؛ ٤ ج ؛)ناسرخ قيقحت

.تسا ىسررب و ناىب لاح رد ، ١٤٠٠ لاس هقف تاسلج رد لىصفت هب لاوزلا لب ق لاله تىور شح بم